

בס"ד. שיחת יום א', י"ג ניסן ה'תש"נ
— אחר תפלת שחרית —

בלתי מוגה

א. פותחין בברכה¹ — ברכה לכל מי שהביע (בע"פ או בכתב) את ברכתיו ואיחוליו הטובים, בקשר עם יום ההולדת ב"א ניסן [הן אלו שכבר שלחו את ברכתיהם, וגם לאלו שברכותיהם בדרך, או שישלחו בעתיד — וכלפי שמיא גליא].

ומעלה נוספת בזה (במענה על הברכות) כאשר הברכה ניתנת (לא באופן פרטי לכאו"א בנפרד, אלא) דוקא ברבים, ברוב עם הדרת מלך², אנשים, נשים וטף, תינוקות של בית רבן, ובמקום קדוש, ביהכ"נ וביהמ"ד ובית צדקה וגמ"ח, אשר, על שלשה דברים אלו "העולם עומד"³ (ועד"ו עולם קטן — זה האדם⁴). ונוסף על מעלת המקום — גם מעלת הזמן, זמן מיוחד שבו נמצאים אנו עתה, י"ג ניסן שנת ה'תש"נ.

י"ג ניסן הוא יום ההילולא של הצמח-צדק, אשר, נוסף על כל הענינים שבזה, הנה לכל לראש, בשמו גופא — צמח צדק (ע"ש ספרו) — מרומז ענין הכי גדול: צמח צדק ה"ה ב' שמתיו של משיח צדקנו⁵.

וענין נוסף ב"ג (ניסן) — שי"ג בגימטריא "אחד", עם כל הענינים והמעלות שבזה, כמבואר בכ"מ⁶. ובפרט שבמעל"ע זה (י"ג ניסן) גופא כבר עברו כל שעות הלילה, וחלק משעות היום.

נוסף לזה, באה הוספה מצד כללות החודש — חודש ניסן, שיש בו ב' נוני"ן, ובמילא ה"ה קשור עם "ניסי ניסים נעשו לו"⁷, ומצד כללות השנה — ה'תש"נ, ר"ת ה' תהי' שנת ניסים. ובפרט שמשנת תש"נ כבר חלפו ששה חדשים (מחצית השנה), ונמצאים כבר באמצע חודש ניסן, ניסי ניסים.

וכל זה — נוסף על כך שעומדים כעת בימי ההכנה לחג הפסח, שהתחלתו מחר בערב, ועוד קודם לכן — היום בלילה, כשבודקים את החמץ וכל הענינים השייכים לזה.

(1) פתיחת אגרת הראשונה באגה"ק (בתניא).
אדר"ג פל"א. קה"ר פ"א, ד. ועוד.
(2) ראה לקו"ש חכ"ד ע' 641.
(3) משלי יד, כח.
(4) אבות פ"א מ"ב.
(5) תנחומא פקודי ג. תקר"ז תס"ט (ק, ב). ועייג"כ
(6) ראה מעייני הישועה ע' 150 ואילך. וש"נ.
(7) ראה ברכות נו, רע"א ובפרש"י ובחדא"ג מהרש"א שם.

ב. ע"פ כל האמור בנוגע לגודל וזכות הזמן והמקום הזה — מובן, שעתה הוא הזדמנות מיוחדת למסור, כנ"ל, הכרת טובה וברכה לכל אלו שהביעו את ברכותיהם;

ובלשון חז"ל⁸ — כבר מילתי אמורה בתורתנו הקדושה, "ואברכה מברכיך"⁹, שכל המברך מתברך¹⁰, בכרכתו של הקב"ה, ש"תוספתו מרובה על העיקר"¹¹, ומידו המלאה הפתחה הקדושה והרחבה¹². וגודל המעלה והזכות של הזמן והמקום ה"ה מסייע שכל הברכות יומשכו בתכלית השלימות בכל הפרטים.

ובפשטות — שהקב"ה מברך כל יהודי וכל בני" בכל המצטרך להם, הן בגשמיות והן ברוחניות, ומתוך שמחה וטוב לבב.

וכל יהודי, האנשים והנשים והטף, רואה "ניסי ניסים" בחייו הפרטיים, בכל הענינים, החל מכך, שלכל אחד יש נחת אמיתי מעצמו, ומהסביבה כולה, ובמיוחד — מבנים ובני בנים.

וכיון שאין מעכב בידו, מובן, שהברכות נמשכות באופן של "לא עיכבן אפילו כהרף עין"¹³, תיכף ומיד ממש.

וכמובן שכהנ"ל כולל ובמיוחד — שיהי' חג הפסח כשר ושמח¹⁴, וכמו"כ כל ההכנות לחגה"פ יהיו בתכלית השלימות, ומתוך שמחה וטוב לבב, ושיומשך כן אח"כ בכל השנה כולה ובתכלית השלימות.

ג. ועוד והוא העיקר — שמקויים בפועל הברכה העיקרית: גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו תיכף ומיד ממש, שאף זה קשור במיוחד עם יום זה:

י"ג ניסן — יום ההילולא של הצמח-צדק: צ"צ ה"ה ב' שמותיו של משיח, כנ"ל. ועוד נקודה בזה: הצ"צ עסק בכמה ממאמריו בפרסום תוכן הענין ד"אחכה לו בכל יום שיבוא"¹⁵ (אם כי לא במלים אלו, אך באותו התוכן). — שיהי' לא רק "אחכה לו" — אלא ביאת משיח צדקנו בפועל.

וכן הענין ד(י"ג בגימטריא) "אחד" קשור במיוחד עם גאולה העתידה, שאז תתגלה שלימות האחדות דעם ישראל, שהם "עם אחד"¹⁶: בזמן הגלות כנ"י הם "מפוזר ומפורד בין העמים"¹⁶, אבל לע"ל יקויים "ואתם תלוקטו

(8) ירושלמי ברכות ספ"ח.

(9) לך לך יב, ג.

(10) ראה סוטה לח, ב. ירושלמי שם. ועוד.

(11) ב"ר פס"א, ד. ועוד.

(12) ברכה השלישית ומן התורה האחרונה

כבהמ"ז (ברכות מח, ב).

(13) ל' חז"ל — מכילתא ופרש"י בא יב, מא.

(14) ראה לקוטי לוי"צ אג"ק ע' קצו.

(15) עיקר הי"ב מי"ג העיקרים.

(16) אסתר ג, ח.

לאחד אחד בני ישראל¹⁷. וה"תלוקטו" הוא גם באופן של "אחד אחד", שהקב"ה לוקח כל יהודי בתור יחיד, וצועד יחד אתו בגאולה האמיתית והשלימה¹⁸, כמ"ש¹⁹ "ושב ה"א אלקיך את שבותך", כהודעת חז"ל בסיום מס' מגילה²⁰: "בכל מקום שגלו שכינה עמהן כו' ואף כשהן עתידין להגאל שכינה עמהן שנאמר ושב גו'".

ולמעשה, שהמארוז"ל הוא במס' מגילה, שקשור עם גאולת פורים, ו"מיסמך גאולה לגאולה"²¹, מגאולת פורים (גם) לגאולה האמיתית והשלימה (ובפרט שכבר חלף כל חודש אדר מתוך שמחה הכי גדולה, "עד דלא ידע"²²). ויתירה מזו: אפילו במעמד ומצב של (מס' מגילה, פורים) — "אכתי עבדי אחשוורוש אנן"²³, ברגעים האחרונים של הגלות, מתקיימים תיכף כל עניני הגאולה.

וענין הגאולה מודגש במיוחד בעמדנו בחודש ניסן ובשנת ניסים, שקשור עם ניסי ניסים, הכולל (ובמיוחד) — את נס הגאולה. ובפרט, שבחודש ניסן עצמו אנו כבר לאחרי י"א ניסן, "נשיא לבני אשר"²⁴, ש"הוא יתן מעדני מלך"²⁵ [ולמעשה, שאשר קשור גם ובמיוחד עם חגיגת הפסח, כמרומו בזה שאשר בגימטריא תק"א²⁶], ונמצאים כבר ביום אח"ד בניסן — באה הגאולה תיכף ומיד באחד בניסן, עוד קודם תפלת המנחה.

ד. בכל זה ניתוסף גם — בעמדנו (כנ"ל) בימי ההכנה לחגה"פ — זמן חירותינו, כאשר בני"ג נגאלו מארץ מצרים, ו"כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"²⁷, בגאולה האמיתית והשלימה, תיכף ומיד ממש.

וכידוע²⁸ שגאולת מצרים בחגה"פ היא הפתיחה והנתינת-כח לענין הגאולה בכלל, כולל — הגאולה האמיתית והשלימה תומ"י ממש, וידועים דברי המהר"ל²⁹, שגאולת מצרים פעלה, שהחל מאז נמצאים בני"ג בגדר של בני-חורין, ולא שייך בהם כל גדר עבדות וגלות. וכיון שכן, בודאי שתיכף ומיד ממש באה הגאולה.

וענין זה מתחיל כבר בימי ההכנה לחגה"פ, כפי שהי' בפעם הראשונה, "בעשור לחודש הזה ויקחו להם איש שה גו"³⁰ עבור קרבן פסח, וממשיך

(17) ישעי' כז, יב.
 (18) ראה פרש"י נצבים ל, ג.
 (19) נצבים שם.
 (20) כט, א.
 (21) מגילה ו, סע"ב. וראה בארוכה סה"ש
 (22) תשמ"ט ח"א ע' 331 ואילך.
 (23) שם ז, ב.
 (24) לשון הכתוב — נשא ז, עב.
 (25) לשון הכתוב — ויחי מט, כ. וראה לקוטי לוי"צ אג"ק ע' שכד"כה. ע' תיט.
 (26) ראה ברכה י"א ניסן ובהערות שם.
 (27) מיכה ז, טו.
 (28) ראה סה"מ תש"ח ע' 164.
 (29) בספרו גבורות ה' פס"א. וראה לקו"ש פסח תשמ"ח.
 (30) בא יב, ג.

בכתובים שלאח"ז "משכו וקחו לכם גו"³¹, ודרשו חז"ל³² "משכו ידיכם מעבודה זרה", שיהודי מושך את ידיו מכל העבודות שהם בבחי' "זרה" ("פרעמד") לבנ"י, עאכו"כ מכל עניני עבודות דגלות כו' (שהוא "זר" והיפך מציאותו של יהודי — בן חורין), ועי"ז הוא נעשה מוכן לגאולת מצרים בחגה"פ, ועד"ז גאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש.

ובפשטות — שתיכף ומיד ממש מסיימים את הרגעים האחרונים של הגלות, ועומדים כבר ברגעים הראשונים של הגאולה, עוד בהיותנו בגלות, בזמן זה ובמקום זה, בכרוקלין — עי"ז שמכניסים בגלות, את האל"ף ד"אלופו של עולם", (תיבת) הגלות עצמה נהפכת להיות במעמד ומצב של גאולה (גאולת)³³.

ו"בנערינו ובזקנינו גו' בבנינו ובבנותינו"³⁴, ו"הקיצו ורננו שוכני עפר"³⁵, וכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו בראשם, מתוך כריאות הגוף והנשמה — "ארו עם ענני שמיא"³⁶, לארצנו הקדושה, ברגע שלאח"ז,

וממשיכים את כל ההכנות לחגה"פ ביחד עם משיח צדקנו, בגאולה האמיתית והשלימה, במעמד ומצב וברוח של גאולה, החל מבדיקת וביעור חמץ, שנעשה "כעפרא דארעא"³⁷, "ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ"³⁸. ולאחרי זה — ההמשך בערב פסח — הקרבת הקרבן פסח בביהמ"ק השלישי ביום י"ד בין הערביים. ובי"ד בערב — "ונאכל שם מן הזבחים ומן הפסחים ונודה לך שיר חדש על גאולתנו ועל פדות נפשנו"³⁹, גאולה שאין אחרי' גלות⁴⁰. ומקויים גם "נגלה עליהם ממה"מ הקב"ה בכבודו ובעצמו"⁴¹, כמו שהי' בגאולת מצרים.

וכאמור, תיכף ומיד ממש ברגע זה, כך שברגע שלאח"ז הרי הגאולה היא ענין של עבר!

ה. ויש לקשר זה עם המזמור תהלים שהתחילו לומר בי"א ניסן — מזמור פט:

בהתחלת המזמור — "משכיל לאיתן האזרחי" — ישנם כמה פירושים: שקאי על אברהם איבניו⁴², ז.א. שזהו ענין של עבר; ופירוש נוסף (וי"ל תכלית

37) נוסח ביעור חמץ.	31) שם, כא.
38) זכרי' יג, ב.	32) מכילתא עה"פ. ועוד.
39) הגש"פ ברכת אשר גאלנו.	33) ראה ויק"ר ספ"ב. לקו"ת בהעלותך לה, ג.
40) ראה תוד"ה ה"ג ונאמר — פסחים קטז, ב.	מבכ"מ.
41) הגש"פ פיסקא "ריוציאנו" ופיסקא "מצה זר".	34) בא יו"ד, ט.
42) ראה בהנסמן בברכה י"א ניסן.	35) ישעי' כו, יט.
	36) דניאל ז, יג. סנהדרין צח, א.

הפירוש בזה) מאדה"ז⁴³ — שקאי על כל יהודי, שאצלו ישנה הבחינה של משכיל לאיתן, שהוא "האזרחי", "מזריח לכל הכחות והחושים", אשר לפי פירוש זה ה"ז ענין של עתיד, אזרח ל' עתיד, כי שלימות הענין תהי' בגאולה העתידה⁴⁴. וכ"ק מו"ח אדמו"ר מוסיף ביאור (בתורה זו)⁴⁵, שבחי' משכיל לאיתן הוא גם מזריח ומאיר בהוה בכל יהודי.

ועאכו"כ כשהגאולה באה תיכף ומיד ממש, אזי נפעלת השלימות ד"משכיל לאיתן האזרחי", כך שזה נעשה ענין של עבר אצל כל יהודי.

וסיום המזמור — "ברוך ה' לעולם אמן ואמן" — מורה⁴⁶ על גמר ושלימות "מעשינו ועבודתינו" דהמשכת (ברוך) הוי' בעולם, עד שכל העולם נעשה דירה לו ית' בתחתונים, עד בתחתון שאין תחתון למטה ממנו, בזמן הגלות ומקום הגלות; שעי"ז פועלים נצחון המלחמה — "אמן ואמן"⁴⁷, גאולה האמיתית והשלימה, כך, שאת ה"אמן" הראשון אומרים עוד בגלות, ותיכף ומיד ממשיכים באמירת ה"אמן" השני ברגעים הראשונים של הגאולה.

ואח"כ ממשיכים במזמור שלאח"ד — מזמור צדי"ק, שקשור עם כל יהודי, "עמך כולם צדיקים"⁴⁸, כיון שרצונו האמיתי הוא לקיים את רצון השם, כפס"ד הרמב"ם הידוע⁴⁹. ובהמשך המזמורים דמספר צדי"ק — "מזמור שיר ליום השבת"⁵⁰, "ליום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים"⁵¹.

ולהעיר, שהענין ד"ועמך כולם צדיקים" קשור במיוחד עם ענין הקרבנות (שמקריבים בביהמ"ק השלישי בגאולה העתידה) "רזא דקורבנא עולה עד רזא דא"ס ב"ה"⁵², תוכנם הכללי של הקרבנות הוא — קירוב אל הקב"ה.

ו. ונסיים בברכת "אמן כן יהי רצון" — על כל האמור לעיל, ע"פ פס"ד הרמב"ם⁵³, שכאשר מדברים אודות ענין הגאולה, צריכים לסיים עם לשון "אכיר".

ודיוק הלשון בזה — (כן יהי) רצון: החפץ — פנימיות הרצון⁵⁴ — של הקב"ה הוא בודאי כך, ואין צורך אפילו לומר זאת; החידוש של "אכיר" הוא,

(47) ראה נזיר בסופה. וש"נ.
 (48) ישעי' ס, כא.
 (49) הל' גירושין ספ"ב.
 (50) צב, א.
 (51) תמיד בסופה.
 (52) ראה זח"ב רלט, א. ח"ג כו, ב.
 (53) הל' פרה אדומה ספ"ג.
 (54) ראה לקו"ת שה"ש כח, ד. וש"נ.

(43) ראה קונטרס לימוד החסידות ע' 5-6. לקו"ת ר"פ ראה. נעתק ב"קובץ י"א ניסן שנת הפ"ט" אות ד"ה.
 (44) ראה לקו"ת שם. ובכ"מ.
 (45) ראה ד"ה וייצר תרפ"ה (תש"ח) ע' נט ואילך (סה"מ תש"ח ע' 61 ואילך). נעתק בקובץ הנ"ל אות טו.
 (46) ראה בכ"ז בארוכה קובץ הנ"ל אות סד ואילך.

שמגלים איך שגם הרצון בחיצוניות של הקב"ה, הוא — שהגאולה תבוא ותומ"י ממש!

ונחזור עוה"פ על ההכרת תודה לכל אלו ששלחו ברכות וכו'. ויה"ר שהקב"ה ימלא משאלות לבכם לטובה בגשמיות וברוחניות, ושיקויים בהם ובכל יהודי ובכל בני"י — כל ברכות השם, בכל הפרטים.

ועוד ועיקר — שכל בני"י הולכים יחד מתוך שמחה וטוב לבב, לארץ הקודש, וירושלים עיר הקודש, והר הקודש, ובית-המקדש, בגאולה האמיתית והשלימה.

והשליחות-מצוה לצדקה שיחלקו כעת לכאו"א ע"מ לתת לצדקה, ובהוספה מדילי" — תזרו ותמהר⁵⁵ עוד יותר, שתבוא הגאולה באופן של "לא עיכבן אפילו כהרף עין"¹³,

ועוד ועיקר — תיכף ומיד ממש.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א נתן לכאו"א שטר של דולר, כדי לתת אותו (או תמורתו) לצדקה].

(55) ראה ב"ב יו"ד, א. תניא פל"ז.